

УДК 378.6.015.31.016:612]:[37.011.3-051:796](043.3)
 DOI <https://doi.org/10.37915/pa.vi49.261>

Приймак С. Г.,
orcid.org/0000-0003-3911-7081

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ КІНЕЗІОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ СПОРТИВНО-ПЕДАГОГІЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

У контексті дослідження кінезіологічна компетентність студента, що відображає інтегративний вплив спортивно-педагогічної діяльності на його особистість, розглядається як визначальний чинник формування такого морфофункціонального стану систем організму, що забезпечує успішність реалізації професійної діяльності. Відповідно до системного підходу, під структуризацією розуміють сполучення окремих елементів системи в підсистеми за певними ознаками. Запропонованою методичною системою розвитку функціональних можливостей майбутніх учителів фізичної культури у процесі спортивно-педагогічного удосконалення передбачено, що визначальними її елементами є антропологічний, культурологічний, особистісно-діяльнісний, компетентнісний підходи.

Мета статті – розробити модель формування кінезіологічної компетентності при підготовці майбутніх учителів фізичної культури відповідно їхнім функціональним можливостям. Методологічною основою дослідження є концептуальні ідеї теорії пізнання, принципи науковості, доступності, цілісності, інтегративності, які пояснюють важливі педагогічні аспекти професійної підготовки майбутнього фахівця з фізичного виховання та спорту.

Для отримання найбільш значущих результатів дослідження та їх інтерпретації застосовувались такі методи: теоретичний аналіз і синтез, систематизація, узагальнення інформації, викладеної у наукових джерелах.

З метою обґрунтування й розроблення методичної системи розвитку функціональних можливостей майбутніх учителів фізичної культури у процесі спортивно-педагогічного удосконалення розглянуто методологічні й емпіричні основи технологічної моделі, які можуть бути реалізовані на основі системного й діяльнісного підходів.

Ключові слова: спортивно-педагогічне удосконалення, кінезіологічна компетентність, педагогічна модель, учитель фізичної культури.

Постановка проблеми. У контексті дослідження кінезіологічна компетентність студента, що відображає інтегративний вплив спортивно-педагогічної діяльності на його особистість, розглядається як визначальний чинник формування такого морфофункціонального стану систем організму, що забезпечує успішність реалізації професійної діяльності. Відповідно до системного підходу, під структуризацією розуміють сполучення окремих елементів системи в підсистеми за певними ознаками. Запропонованою методичною системою розвитку функціональних можливостей майбутніх учителів фізичної культури у процесі спортивно-педагогічного удосконалення передбачено, що визначальними її елементами є антропологічний, культурологічний, особистісно-діяльнісний, компетентнісний підходи.

Аналіз досліджень. Відповідно до положень І. Манжелей, окремий підхід як підсистема має складатися з таких обов'язкових елементів, як-от: поняття, принципи, форми й методи організації освітнього процесу, сукупність яких може розглядатися як підсистема [6, с. 8].

Формування кінезіологічної компетентності студентів здійснюється на основі принципів взаємозумовленості розвитку й удосконалення тілесних і духовних підґрунть людини, розвитку, як зазначає І. Загrevська, «людського в людині» [5, с. 91].

Особистісно-діяльнісний підхід до формування кінезіологічної компетентності майбутніх учителів фізичної культури з метою розвитку їхніх функціональних можливостей ґрунтується на педагогічній взаємодії та передбачає свободу вибору студентом виду спортивно-педагогічної діяльності відповідно до особистісних мотивів, інтересів, потреб, особливостей майбутньої професійної діяльності тренера-викладача з обраного виду спорту [2, с. 185; 5, с. 88]. Цей підхід передбачає створення умов для особистісної самореалізації студента, формує його активність, готовність до спортивно-педагогічної діяльності, розв'язання проблемних навчально-тренувальних завдань [там само]. Особистісно-діяльнісний підхід передбачає взаємозумовленість зовнішніх (мотив досягнення) і внутрішніх мотивів (пізнавальний мотив) [там само]. Формування особистісної кінезіологічної компетентності реалізується у процесі спортивно-педагогічної діяльності й пов'язане з процесом рефлексії (усвідомлення й формування ціннісного ставлення до фізичної культури і спорту, особистої спортивно-педагогічної діяльності) [2, с. 185; 5, с. 88; 7, с. 12; 8, с. 18].

Мета статті – розробити модель формування кінезіологічної компетентності при підготовці майбутніх учителів фізичної культури відповідно їхнім функціональним можливостям.

Методологічною основою дослідження є концептуальні ідеї теорії пізнання, принципи науковості, доступності, цілісності, інтегративності, які пояснюють важливі педагогічні аспекти професійної підготовки майбутнього фахівця з фізичного виховання та спорту. Для отримання найбільш значущих результатів дослідження та їх інтерпретації застосовувались такі методи: теоретичний аналіз і синтез, систематизація, узагальнення інформації, викладеної у наукових джерелах.

Виклад основного матеріалу. У структурі компетентності у сфері фізичної культури і спорту виокремлюються ціннісно-смісловий, мотиваційний, когнітивний і діяльнісний компоненти. Змістом ціннісно-сміслового компонента компетентності зумовлені ціннісні орієнтації, ціннісні відносини [1, с. 34; 2, с. 185; 5, с. 98; 12, с. 58; 14, с. 63]. У значенні об'єкта формування ціннісного ставлення розглядається фізична культура, спортивно-масова діяльність, здоров'я, що для студентів є не завжди зрозумілим і доступним, оскільки поняття «особистісна фізична культура», «культура здоров'я», «безпечний рівень здоров'я» залишаються абстрактними і не мають мотиваційно детермінованої складової [2, с. 185; 5, с. 98].

З метою усунення недоліків у підготовці майбутніх учителів фізичної культури розроблено методичну систему розвитку функціональних можливостей майбутніх учителів фізичної культури у процесі спортивно-педагогічного удосконалення з метою формування кінезіологічної компетентності в системі вищої педагогічної освіти, зумовлену діалектичною єдністю, детерміновану методологічною, теоретичною, методичною і практичною складовими, на основі формування складного комплексу знань із фізичної культури і спорту, соціокультурних, особистісно-розвивальних і ціннісних орієнтацій, переконань, умінь, навичок і здібностей.

Кінезіологічна компетентність детермінована інтегративною єдністю біологічного й соціального підґрунтя, умовами морфофункціональної готовності майбутнього учителя до професійної діяльності, у якій цінності культури зумовлені як освітою, так і самоосвітою (реалізація Я-концепції) [2, с. 185; 3, с. 48; 5, с. 98; 12, с. 58; 14, с. 63].

Формування кінезіологічної компетентності студентів відбувається в системі спортивно-педагогічної діяльності, організованої відповідно до інтегративності формального, неформального та інформального через діалектичну взаємодію суб'єктів, процесів, структурних підрозділів. Інтеграція розглядається як спосіб конструювання кінезіологічної компетентності відповідно до її системних властивостей [7, с. 12; 8, с. 18].

В умовах інтегративного спілкування, яке ґрунтується на створенні освітніх комунікативних ситуацій у системі міжособистісних відносин між студентами, викладача зі студентом, групою студентів, формується кінезіологічна компетентність.

У цьому випадку формування знань, умінь, навичок, позитивного ставлення до цінностей фізичної культури, функціональний стан організму розглядають як світ людини й культури, визначаючи ціннісне ставлення до нього.

Зміст спортивно-педагогічного удосконалення ґрунтується на модульному навчанні, зокрема на засадах теорії системних квантів, яка застосовується переважно в нейропсихології і психофізіології. У педагогічні науки зазначене є методологічним підґрунтям практичної концентрованості навчальної інформації [1, с. 34; 2, с. 185; 5, с. 98; 12, с. 58; 14, с. 63]. Навчальний матеріал з дисципліни «Спортивно-педагогічне удосконалення» викладається як завершені змістові модулі, які мають мету, короткий зміст, виклад (квант інформації) і питання для самоконтролю. Теоретичний розділ змісту спортивно-педагогічної освіти дає змогу розширити сучасну соціокультурну теорію моторики людини, практична складова обумовлена спеціальними кінезіологічними засобами, методологічною основою яких є теорія М. Бернштейна про рівневу побудову рухів [4, с. 67]. Рівнем сформованості кінезіологічної компетентності студентів є теоретико-методична підготовленість і морфофункціональний стан систем організму.

Моделювання дає змогу створити цілісну картину сфери, що вивчається, виокремити зону експериментально-теоретичного пошуку, спосіб схематичного і чіткого уявлення про цілісне явище для спрощення розуміння складноорганізованих систем [15, с. 338]. Побудова моделі здійснювалась відповідно до проектування формування кінезіологічної компетентності студента, що здійснювалося у процесі спортивно-педагогічного вдосконалення. Модель, що розглядається, детермінована необхідністю підготовки фахівців із високим рівнем кінезіологічної компетентності, що забезпечує належний рівень розвитку функціональних можливостей, фізичної працездатності, готовності до реалізації професійної діяльності (рис. 1) [7, с. 12; 8, с. 18].

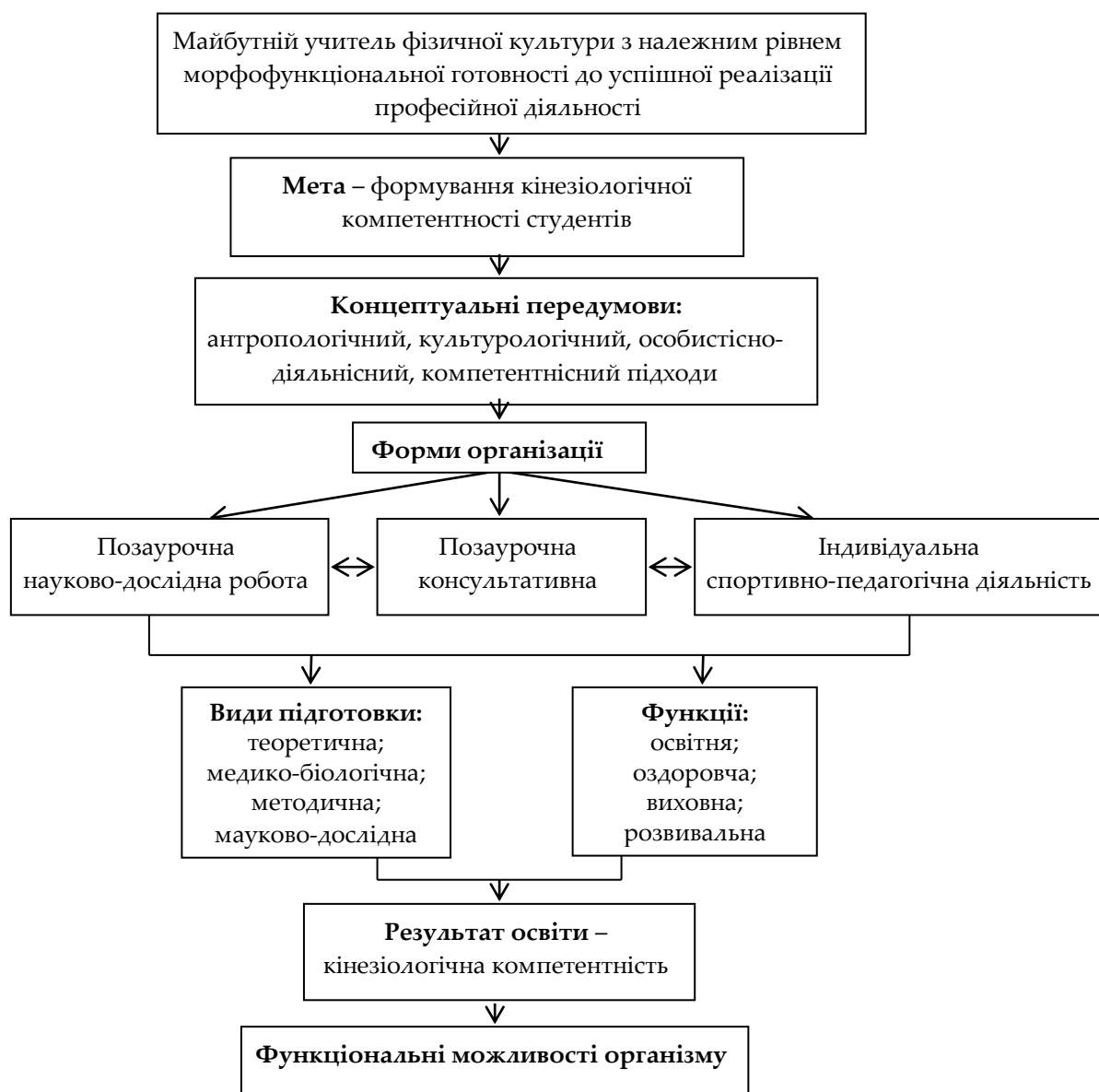
Проектування моделі формування кінезіологічної компетентності у студентів факультетів фізичного виховання було детерміноване результатами наукового аналізу досвіду організації фізичної культури і спорту, особистим 25-річним досвідом викладання дисциплін природничо-наукової підготовки та спортивно-педагогічного удосконалення в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка (до 19.09.2018 р. – Чернігівському національному педагогічному університеті імені Т. Г. Шевченка).

Розвиток функціональних можливостей студентів у процесі спортивно-педагогічного вдосконалення, відповідно до формування кінезіологічної компетентності, здійснюється в освітньому просторі закладу вищої освіти як система, що пов'язана з соціальним замовленням суспільства на підготовку конкурентоспроможного випускника.

Концептуальними передумовами розвитку функціональних можливостей студентів є теоретико-методологічна основа організації, види підготовки, структура та функції. Системоутворювальним чинником є мета функціонування системи – формування кінезіологічної компетентності студентів в умовах кінезіологічного освітнього простору задля забезпечення належного функціонального рівня систем організму [7, с. 12; 8, с. 18].

Під кінезіологічним освітнім простором закладу вищої освіти розуміють сукупність спеціально структурованого забезпечення фізичної культури і спорту, що створює умови й можливості для становлення студента як суб'єкта організованої цілеспрямованої рухової діяльності у формі спортивно-педагогічного удосконалення [5, с. 98; 9, с. 36; 10, с. 200; 11, с. 35; 12, с. 58; 13, с. 117; 16; 17, с. 182; 18, с. 1195; 19, с. 195].

Кінезіологічний освітній простір закладу вищої освіти як система формування кінезіологічної компетентності студентів передбачає наявність різних видів підготовки (теоретичної, медико-біологічної, методичної, науково-дослідної) і реалізацію низки функцій (освітньої, виховної, оздоровчої та розвивальної) [7, с. 12; 8, с. 18].

Рис. 1. Розвиток функціональних можливостей майбутніх учителів фізичної культури у процесі спортивно-педагогічного вдосконалення

Теоретична підготовка спрямована на оволодіння студентами загальнокультурними, філософськими, психолого-педагогічними основами фізичної культури і спорту. Медико-біологічна підготовка передбачає засвоєння системи знань про здоров'я, морфофункціональний стан систем організму, кінезіологічний потенціал людини, а також формування практичних умінь і навичок з його самоконтролю й корекції. Методична підготовка спрямована на оволодіння студентами способами реалізації кінезіологічної діяльності. Науково-дослідна робота студентів зумовлена необхідністю поглиблення знань, умінь і навичок, набутих під час вивчення дисциплін професійної і природничо-наукової підготовки шляхом фокусування на основних напрямках наукових досліджень у галузі фізичної культури і спорту; потребою в переході від засвоєння отриманих знань до оволодіння методами отримання нових; необхідністю набуття навичок самостійного аналізу морфофункціональних особливостей людини з використанням наукових методів аналізу й синтезу [7, с. 12; 8, с. 18].

Висновки. Компоненти структури системи характеризують науково обґрунтований добір і навчально-методичне забезпечення змісту спортивно-педагогічного удосконалення, що передбачає діалектику освітньої мети, зумовленої

взаємозв'язками особистості й суспільства, відповідно до сучасних вимог до самої особистості й культурної сфери (науково-методичний компонент). Відносини учасників освітнього процесу характеризуються узгодженістю поглядів і позицій відповідно до мети й завдань рухової діяльності, гармонізацією ціннісних орієнтирів, які ґрунтуються на взаєморозумінні, взаємоповазі з можливістю дискусій, позиціонуванні власних поглядів, теорій та ідей (комунікативний компонент).

З метою обґрунтування й розроблення методичної системи розвитку функціональних можливостей майбутніх учителів фізичної культури у процесі спортивно-педагогічного удосконалення розглянуто методологічні й емпіричні основи технологічної моделі, які можуть бути реалізовані на основі системного й діяльнісного підходів.

Розглянуті аспекти окреслюють необхідність подальшого пошуку й розроблення науково обґрунтованих методів удосконалення професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури.

Список використаних джерел:

1. Анисимов О. С. Методология: функции, сущность, становление. Москва : ЛМА, 1996. 380 с.
2. Арнольдов А. И. Наука постижения культуры. *Народное образование*. Москва, 1998. № 5. С. 184–190.
3. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание / под общ. ред. В. Я. Пилиповского. Москва: Прогресс, 1986. 420 с.
4. Бернштейн Н. А. Очерки по физиологии движений и физиологии активности. Москва: Медицина, 1966. 349 с.
5. Загревская А. И. Физкультурно-спортивное образование студентов на основе кинезиологического подхода. Томск: Издательский Дом Томского государственного университета, 2015. 276 с.
6. Манжелей И. В. Средо-ориентированный подход в физическом воспитании. *Теория и практика физической культуры*. Москва, 2005. № 8. С. 7–11.
7. Приймак С. Г. Методична система розвитку функціональних можливостей майбутніх учителів фізичної культури у процесі спортивно-педагогічного удосконалення: автореф. дис. ... д-ра пед. наук 13.00.02; Нац. ун-т «Чернігів. колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Чернігів, 2019. 40 с.
8. Приймак С. Г. Методичні основи формування функціональної готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності : навчальний посібник. Чернігів : Десна Поліграф, 2019. 112 с.
9. Приймак С. Г. Спортивно-педагогічне удосконалення студентів: морфофункціональне забезпечення діяльності: монографія. Чернігів : ПАТ «ПВК «Десна», 2018. 292 с.
10. Приймак С. Г. Морфофункціональне забезпечення спортивно-педагогічної діяльності студентів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Педагогічні науки*. Чернігів : ЧНПУ, 2017. № 149. С. 198–204.
11. Приймак С. Г. Функціональний стан серцево-судинної системи студентів, що займаються в групах спортивно-педагогічного удосконалення. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. 2017. V (57), Issue : 129, P. 33-36. URL: http://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/ped_psy_v_57_129.pdf
12. Професійно-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: навчальний посібник / за ред. І. Л. Холковської. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2017. 144 с.
13. Романенко В. А., Приймак С. Г. Психофизиологическая готовность спортсмена : диагностика и управление состоянием. *Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Педагогічні науки*. Чернігів: ЧДПУ. 2006. № 35. С. 116–117. URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/2006?mode=full>
14. Титова Е. В. Формирование гражданской идентичности студентов вузов физической культуры. *Теория и практика физической культуры*. Москва, 2010. № 5. С. 62–64.
15. Философский словарь / под ред. И. Т. Фролова. Москва: Политиздат, 1991. 559 с.
16. Priymak, S., Krutsevich, T., Pangelova, N., Trachuk, S., Kravchenko, T., Stepanenko, V., & Ruban, V. (2020). Modeling of functional support of sports activities of biathletes of different qualifications. *Journal of Human Sport and Exercise* (<https://doi.org/10.14198/jhse.2021.161.12>). URL:

<https://www.jhse.ua.es/article/view/2021-v16-n1-modeling-functional-support-sports-activities-biathletes>

17. Priymak, Serhij, Kolomiets, Nataliia, Goletc, Vitaliy (2020). Forecasting the game role of volleyball players in accordance with the methodology of artificial intelligence. *Journal of Physical Education and Sport® (JPES)*, Vol.20 (issue 1), Art 24, pp. 179-185. (doi: 0.7752/jpes.2020.01024). URL: <http://efsupit.ro/images/stories/ianuarie2020/Art%2024.pdf>
18. Priymak, Serhij, Kolomiets, Nataliia, Goletc, Vitaliy (2019). Modeling of the morphofunctional state of the biathletes body. *Journal of Physical Education and Sport® (JPES)*, Vol.19 (issue 2), Art 173, pp. 1193-1199. (doi:10.7752/jpes.2019.02173). URL: <http://www.efsupit.ro/images/stories/iulie2019/Art%20173.pdf>
19. Priymak, S. G., Terentieva, N. O. (2017). Somatologic characteristics of biathlon students' body constitution in predicting of their successfulness. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*; 21(4): 192–199. (doi:10.15561/18189172.2017.0408). URL: <http://www.sportpedagogy.org.ua/index.php/PPS/article/view/770/640>

References:

1. Anisimov, O. S. (1996). *Metodologiya: funktsii, suschnost, stanovlenie* [Methodology: functions, essence, formation]. Moskva: LMA [in Russian].
2. Arnoldov, A. I. (1998). Nauka postizheniya kulturyi [Science of understanding culture]. *Narodnoe obrazovanie*, 5, 184–190 [in Russian].
3. Berns, R. (1986). *Razvitie Ya-kontseptsii i vospitanie* [Self-concept development and education]. Moskva: Progress [in Russian].
4. Bernshteyn, N. A. (1966). *Ocherki po fiziologii dvizheniy i fiziologii aktivnosti* [Essays on the physiology of movement and the physiology of activity]. Moskva: Meditsina [in Russian].
5. Zagrevskaia, A. I. (2015). *Fizkulturno-sportivnoe obrazovanie studentov na osnove kineziologicheskogo podkhoda* [Students' physical and sports education on the basis of the kinesiological approach]. Tomsk: Izdatelskii Dom Tomskogo gosudarstvennogo universiteta [in Russian].
6. Manzhelei, I. V. (2005). *Sredo-orientirovannyi podkhod v fizicheskom vospitanii* [Environment-oriented approach in physical education]. *Teoriia i praktika fizicheskoi kultury*, 8, 7–11 [in Russian].
7. Priymak, S. G. (2019). *Metodychna systema rozvytku funktsionalnykh mozhlyvostei maibutnykh uchyteliv fizychnoi kultury u protsesi sportyvno-pedahohichnoho udoskonalennia* [Methodological system of the development of functional capabilities of future Physical Education teachers in the process of sports and pedagogical improvement]. (Extended abstract of Doctor's thesis). Taras Shevchenko National University "Chernihiv Collegium". Chernihiv [in Ukrainian].
8. Priymak, S. G. (2019). *Metodychni osnovy formuvannia funktsionalnoi hotovnosti maibutnykh uchyteliv fizychnoi kultury do profesiinoi diialnosti* [Methodical bases of formation of functional readiness of future teachers of physical culture to professional activity]. Chernihiv: Desna Polihraf [in Ukrainian].
9. Priymak, S. G. (2018). *Sportyvno-pedahohichne udoskonalennia studentiv: morfofunktsionalne zabezpechennia diialnosti* [Sports and pedagogical improvement of students: morphofunctional conditionality of activity]. Chernihiv: PAT «PVK «Desna» [in Ukrainian].
10. Priymak, S. G. (2017). Morfofunktsionalne zabezpechennia sportyvno-pedahohichnoi diialnosti studentiv [Morphofunctional provision of sports and pedagogical activity of students]. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T. H. Shevchenka. Pedahohichni nauky*, 149, 198–204 [in Ukrainian].
11. Priymak, S. G. (2017). Funktsionalnyi stan sertsevo-sudynnoi systemy studentiv, shcho zaimaiutsia v hrupakh sportyvno-pedahohichnoho udoskonalennia [Functional state of the cardiovascular system of students engaged in groups of sports and pedagogical improvement]. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, V (57), 129, 33–36. Retrieved from http://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/ped_psy_v_57_129.pdf [in Ukrainian].
12. Kholkovska, I. L. (Ed.). (2017). *Profesiino-pedahohichna kompetentnist vykladacha vyshchoho navchalnoho zakladu* [Professional and pedagogical competence of a lecturer of higher education institution]. Vinnytsia: TOV «Nilan LTD» [in Ukrainian].
13. Romanenko, V. A., & Priymak, S. G. (2006). Psikhofiziologicheskaiia gotovnost sportsmena: diagnostika i upravlenie sostoianiem [Athlete's psychophysiological readiness: diagnostics and condition management]. *Visnyk Chernihivskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni T. H. Shevchenka. Pedahohichni nauky*, 35, 116–117. Retrieved from <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/2006?mode=full> [in Russian].

14. Titova, E. V. (2010). Formirovanie grazhdanskoi identichnosti studentov vuzov fizicheskoi kultury [Formation of students' civic identity of universities of physical culture]. *Teoriia i praktika fizicheskoi kultury*, 5, 62-64 [in Russian].
15. Frolova, I. T. (Ed.). (1991). *Filosofskii slovar* [Philosophical Dictionary]. Moskva: Politizdat [in Russian].
16. Priymak, S., Krutsevich, T., Pangelova, N., Trachuk, S., Kravchenko, T., Stepanenko, V., & Ruban, V. (2020). Modeling of functional support of sports activities of biathletes of different qualifications. *Journal of Human Sport and Exercise*. doi: <https://doi.org/10.14198/jhse.2021.161.12>. Retrieved from <https://www.jhse.ua.es/article/view/2021-v16-n1-modeling-functional-support-sports-activities-biathletes> [in English].
17. Priymak, S., Kolomiets, N., & Goletc, V. (2020). Forecasting the game role of volleyball players in accordance with the methodology of artificial intelligence. *Journal of Physical Education and Sport® (JPES)*, 20 (1), 24, 179-185. doi: 0.7752/jpes.2020.01024. Retrieved from <http://efsupit.ro/images/stories/ianuarie2020/Art%2024.pdf> [in English].
18. Priymak, S., Kolomiets, N., & Goletc, V. (2019). Modeling of the morphofunctional state of the biathletes body. *Journal of Physical Education and Sport® (JPES)*, 19 (2), 173, 1193-1199. doi:10.7752/jpes.2019.02173. Retrieved from <http://www.efsupit.ro/images/stories/iulie2019/Art%20173.pdf> [in English].
19. Priymak, S. G., & Terentieva, N. O. (2017). Somatologic characteristics of biathlon students' body constitution in predicting of their successfulness. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 21(4), 192–199. doi:10.15561/18189172.2017.0408. Retrieved from <http://www.sportpedagogy.org.ua/index.php/PPS/article/view/770/640> [in English].

Priymak S. G.,

orcid.org/0000-0003-3911-7081

MODEL OF STUDENTS' KINESIOLOGICAL COMPETENCE FORMATION IN THE PROCESS OF SPORTS AND PEDAGOGICAL IMPROVEMENT

In the context of the research, the student's kinesiological competence reflects the integrative influence of sports and pedagogical activity on his personality, is considered as a determining factor in the formation of such a morphological and functional state of the body systems, which ensures the success of the implementation of professional activity. In accordance with the systematic approach, structuring is understood as a combination of individual elements of the system into subsystems according to certain characteristics. The proposed methodological system for the development of functional capabilities of future physical culture teachers in the process of sports and pedagogical improvement provides that its defining elements are anthropological, cultural, personality-activity, competence approaches.

The purpose of the work is to develop a model for the formation of kinesiological competence in the preparation of future physical culture teachers in accordance with their functional capabilities. The methodological basis is the conceptual ideas of the theory of knowledge, the methodological principles of scientific character, accessibility, integrity, integrativity, which explain the important pedagogical aspects of professional training of a future specialist in physical culture and sports.

To obtain the most significant research results and their interpretation, the following methods were used: theoretical analysis and synthesis, systematization, generalization of information presented in scientific sources of information.

In order to substantiate and develop a methodological system for the development of functional capabilities of future physical culture teachers in the process of sports and pedagogical improvement, the methodological and empirical foundations of the technological model, which can be implemented on the basis of systemic and activity approaches, are considered.

Key words: sports and pedagogical improvement, kinesiological competence, pedagogical model, physical education teacher.

Дата надходження статті: 21.04.2021 р.

*Рецензент: доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член (академік) НАПН України Носко М. О.*